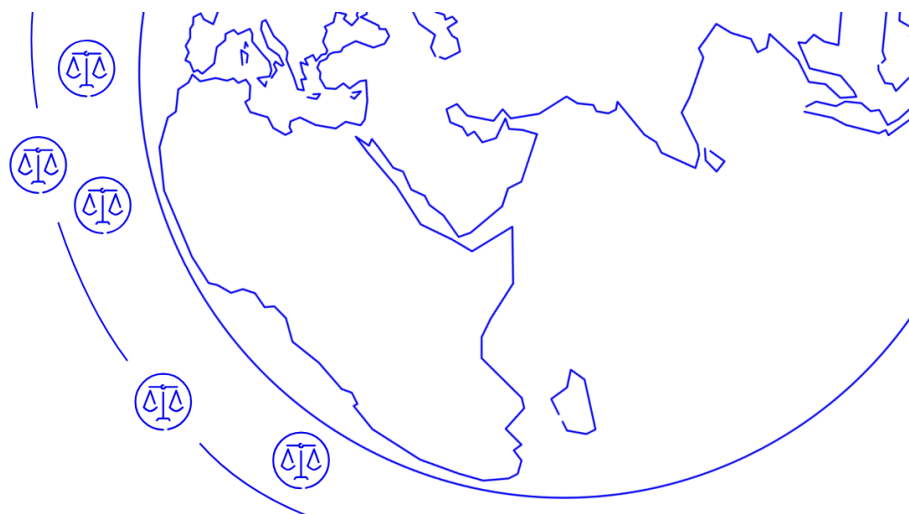




Euroopa Liidu kohtuasjade kokkuvõte

veebruar 2026

Kohtuasjad, kus Eesti on esitanud seisukoha:

- + [C-829/24](#): komisjon vs. Ungari (kohtujuristi ettepanek — suveräänsuse kaitse seadus)
- + [C-67/25](#): Traugott Ickeroth (kohtujuristi ettepanek — meediakanalite kaudu propaganda levitamine)
- + [C-802/24](#): Reibel (kohtujuristi ettepanek — võimalus lahendada piiravate meetmetega seotud vaidlusi vahekohtus)

Olulisemad EL Kohtu lahendid:

- + [C-364/24 ja C-393/24](#): Fidenato (eelotsus — geneetiliselt muundatud maisi kasvatamise keeld)
- + [C-48/24](#): Vilniaus tarptautinė mokykla (eelotsus — riigikeele oskuse nõue)
- + [C-490/24](#): Stichting Koskea (eelotsus — kahju, mis tekkis sõiduki juhile kaassõitja sekkumise tõttu sõiduki juhtimisse)
- + [C-313/24](#): Opera Laboratori Fiorentini (eelotsus — keeld sõlmida hankelepinguid ettevõtjatega, kes tegutsevad Venemaa kodaniku „nimel või suunistel“)
- + [C-634/24](#): Lenaimon (eelotsus — Venemaa ja Kanada topeltkodaniku viisanõue)
- + [C-92/23](#): komisjon vs. Ungari (liikmesriigi kohustuste rikkumine — õigus pakkuda meediateenuseid teataval raadiosagedusel)
- + [C-131/24](#): VIRUS jt (eelotsus — lindude häirimise keeld)

Kohtuasjad, kus Eesti on esitanud seisukoha:

C-829/24: komisjon vs. Ungari (kohtujuristi ettepanek – suveräänsuse kaitse seadus)

Kohtujuristi ettepanek, 12. veebruaril 2026

Euroopa Komisjon esitas Ungari vastu hagi, milles palus tuvastada, et Ungari on oma nn suveräänsuse kaitse seaduse vastuvõtmisega rikkunud EL õigust, seejuures mitut põhiõigust, mis on pluralistliku ja demokraatliku ühiskonna alussambad. Nimelt on Ungari loonud ulatuslike uurimisvolitustega riikliku suveräänsuse kaitse ameti, mille tegevus on suures osas kohtuliku kontrolli alt väljas ning mis võimaldab piirata liidu kodanikele ja ühendustele antud õiguste õiguspärasest väljendust.

Kohtujurist leidis, et **suveräänsuse kaitse seaduse vastuvõtmisega rikub Ungari EL õigust**. Kõigepealt märkis kohtujurist, et erinevalt Ungari väidetust, et sellel seadusel pole mingit seost ega mõju EL õigusele, mõjutab see EL õiguse kohaldamist ja veel enam mõjutab see piiriülest tegevust. Seetõttu tuleb hinnata selle seaduse kooskõla EL õigusega.

Kuna seadus seab välismaistele teenusepakkujatele nõuded, mis muu hulgas sisaldavad kohustuslikku koostööd suveräänsuse kaitse ametiga, siis on tegemist kaudse diskrimineerimisega. Meetmete eesmärki pidas kohtujurist õiguspäraseks, kuid meetmed ei ole proportsionaalsed, st volitused, mis on ametile antud ei ole sobivad ja vajalikud seaduses sätestatud eesmärgi saavutamiseks. Seetõttu **rikub Ungari mitmeid teenuste direktiivi (2006/123) sätteid**.

Samuti **rikub Ungari e-kaubanduse direktiivi (2000/31)**, kui ta kehtestas infoühiskonna teenuseosutajatele rangemad nõuded kui need, mis kehtivad nende päritolu liikmesriigis, seejuures jättes sellest teavitamata puudutatud liikmesriigi.

Lisaks **rikub see seadus EL põhiõiguste hartaga tagatud sõna- ja teabevabadust**, kuna amet võib avaldada aruandeid selle kohta, kelle osas nad on menetlust alustanud süüdistavas või stigmatiseerivas vormis, mis omakorda avaldab ajakirjanikele või väljaannetele heidutavat mõju ja võib viia nad enesetsensuurini. Organisatsioonide ja ühingute puhul muudavad need meetmed nende tegevuse, rahastamise ja eesmärkide saavutamise keerulisemaks, mis tähendab **sekkumist ühinemisvabadusse**. Kuna ameti uurimismenetlus ei ole haldusmenetlus, ei ole selge, kas amet on tegelikult seotud advokaadi ja kliendi vahelise kutsealase saladuse hoidmise kohustusega.

Lõpuks märkis kohtujurist, et seadus **ei ole kooskõlas ka isikuandmete kaitse üldmäärusega**, sest seadus lubab ametil isikuandmeid töödelda, kuid ei sea sellele töötlemisele piisavalt selgeid ja täpseid piiranguid.

Kohtujuristi ettepanek ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Kohtujuristi ettepanek on kättesaadav [siit](#).

C-67/25: Traugott Ickeröth (kohtujuristi ettepanek – meediakanalite kaudu propaganda levitamine)

Kohtujuristi ettepanek, 12. veebruaril 2026

Saksamaal algatati kriminaalmenetlus, milles süüdistatavatele heideti ette, et nad levitasid avalikult kättesaadava blogi kaudu telekanali RT Deutschland videoid, kuigi selle telekanali saadetele kehtis nõukogu määruses nr 833/2014 (piiravad meetmed seoses Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas) sätestatud levitamiskeeld. Veebisaidil avaldatud postitusi sai vaadata tasuta, aga kasutajaid kutsuti üles tegema ka annetusi. Saksamaa kohus esitas Euroopa Kohtule eelotsusetaotluse, milles küsis, kas selles määruses sätestatud Vene propagandakanalite sisu edastamise keelu mõistes on „operaatorid“ ka füüsilised isikud, kes saavad enda hallatavast veebisaidist tulu üksnes annetustest.

Kohtujurist märkis oma seisukohas, et **selle määruse tähenduses hõlmab operaatori mõiste ka veebisaiti haldavaid füüsilisi isikuid ning see, kas need isikud saavad sellest haldamisest mis tahes kujul tulu või mitte, ei ole selle kvalifitseerimise seisukohast oluline.**

Kohtujurist märkis, et see, et teatavaid veebisaitide rahastatakse pigem annetuste kui registreeritud äritegevuse teel, annab hoopis põhjust **kõrgendatud valvsuseks selle suhtes, et neid võidakse propagandaks ära kasutada**, eriti kui tegemist on riikliku päritoluga desinformatsioonikampaaniatega. Sellisele rahastamisviisile on nimelt omane **selgepiirilise õigusliku või institutsioonilise raamistiku puudumine**, kuna sellega ei kaasne ei finantslähbipaistvuse kohustusi ega kontrollmehhanisme. Kui „operaatori“ mõistel oleks majandusliku eesmärgi või tulunduslikkuse nõue, **jääks meetme kohaldamisalast välja märkimisväärne osa veebimeediast**, millel küll pole majanduslikku eesmärki, kuid mis osaleb aktiivselt asjaomase sisu levitamises. **Lisaks tekitaks see meetmetest**

kõrvalehoidmise ohu, kuna teatud operaatorid võiksid tugineda majandusliku eesmärgi puudumisele, et desinformeerivaid sõnumeid edasi levitada.

Kohtujurist leidis ka, et **kuigi majandusliku eesmärgi taotlemine ei ole kõnealuse keelu kohaldamise tingimus, võib operaatori saadud annetuste mahtu tema tegevuse konkreetsel hindamisel siiski arvesse võtta.** Nimelt võib tähelepanuväärne summa – nagu käesolevas asjas, kus aasta jooksul koguti rohkem kui 60 000 eurot – olla märk, et tegemist on struktureeritud organisatsiooni ja regulaarse levitamistegevusega, mis väljub lihtsalt individuaalse või vabatahtliku eneseväljenduse raamest. Samas tuleb kohtujuristi sõnul operaatoriks **pidada iga füüsilist või juriidilist isikut, kes osaleb kas või aeg-ajalt asjaomase sisu levitamises, edastamises või kättesaadavaks tegemises, olenemata kasutatud tehnilistest vahenditest ja sekkumise ulatusest. See, kas selline isik saab osalusest mis tahes kujul tulu või mitte, ei ole selle kvalifitseerimise seisukohast oluline.**

Kohtujuristi ettepanek ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Kohtujuristi ettepanek on kättesaadav [siit](#).

C-802/24: Reibel (kohtujuristi ettepanek – võimalus lahendada piiravate meetmetega seotud vaidlusi vahekohtus)

Kohtujuristi ettepanek, 26. veebruaril 2026

2015. aastal sõlmis Belgia äriühing Reibel Vene äriühinguga Stankoimport lepingu kaupade müügiks, mille eest Stankoimport maksis ettemaksu. Belgia asutused keeldusid ekspordilitsentsi andmisest piiravate meetmete tõttu. Stankoimport ei saanud ei kaupa ega tasutud ettemaksu tagasi. Seetõttu pöördus Stankoimport Rootsis asuvasse vahekohtusse. Vahekohtus rahuldas nõude ja mõistis Reibelilt Stankoimporti kasuks välja ettemaksu koos intressiga. Seepeale palus Reibel Rootsi kohtul vahekohtu otsus tühistada.

Rootsi kohus küsis Euroopa Kohtult eelotsust, kas määrusega nr 833/2014 on vastuolus see, kui pooled jõuavad kohtuvälisele kokkuleppele seoses nõuetega, mida selle määruse artikli 11 lõike 1 kohaselt ei tohi rahuldada. Kohus küsis, kas määrus nr 833/2014 kuulub liidu avaliku korraga seotud õigusaktide hulka. Lisaks küsis kohus, kas kõnealuse nõuete rahuldamise keeluga on vastuolus ettemakse ja intressi tagasimaksmine seoses kaupadega, mida ei tarnitud piiravate meetmete tõttu.

Kohtujurist leidis, et seoses **selliste nõuetega, mida ei tohi määruse nr 833/2014 kohaselt rahuldada, võib vahekohtusse pöörduda, aga vahekohus ei saa neid mingil juhul rahuldada.** Vahekohus peab olema eriti tähelepanelik piiravatest meetmetest kõrvalehoidmise katsete suhtes. Kohtujurist rõhutas, et vahekohtuotsus peab olema alati tõhusalt kohtulikult kontrollitav.

Kohtujuristi sõnul on Venemaaga seoses võetud piiravate meetmete sätted väga olulised Euroopa Liidu rahu saavutamise eesmärgi jaoks. **Seetõttu on määruses sisalduv nõuete rahuldamise keeld osa ELi avalikust korrast.** Eelnevast tulenevalt **peab liikmesriigi kohus – vajadusel omal algatusel – tagama, et vahekohtuotsus on nõuete rahuldamise keeluga kooskõlas.** Kui tuvastatakse vastuolu nimetatud sättega, peab liikmesriigi kohus kasutama kõiki riigisiseses õiguses sätestatud vahendeid ning **vahekohtuotsuse tühistama vastuolu tõttu ELi avaliku korraga.**

Kohtujuristi hinnangul **kuulub nõue ettemaksu tagastamiseks nõuete hulka, mida määruse nr 833/2014 kohaselt ei tohi rahuldada, sama kehtib ka intressinõude kohta.**

Kohtujuristi ettepanek ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Kohtujuristi ettepanek on kättesaadav [siit](#).

Olulisemad EL Kohtu lahendid:

C-364/24 ja C-393/24: Fidenato (eelotsus – geneetiliselt muundatud maisi kasvatamise keeld)

Euroopa Kohtu otsus, 5. veebruaril 2026

Itaalia põllumajandusettevõtte omanik Giorgio Fidenato kasvas 2021. aastal geneetiliselt muundatud (edaspidi GMO) maisi MON 810, mille kasvatamine on Itaalias keelatud. Itaalia põllumajandusministeerium teatas talle sellest keelust ja kohustas teda maisikultuuri hävitama. Fidenato seda korraldust ei täitnud ja ametnikud hävitasid põllukultuuri ise. 2023. aastal määrasid ametnikud talle sama GMO maisi kasvatamise eest trahvi kogusummas 50 000 eurot. Fidenato esitas nende meetmete peale kaebuse Itaalia kohtule. Itaalia kohtul tekkis küsimus, kas direktiivi 2015/412 (seoses liikmesriikide võimalusega piirata või keelata oma territooriumil GMOde kasvatamist) sätteid, mis lubavad Itaalia keelata GMOde või GMOde rühma kasvatamist liikmesriigi kogu territooriumil või selle osal, on ELi õigusega kooskõlas.

Euroopa Kohus leidis, et **need sätted on ELi õigusega kooskõlas**. Euroopa Kohus märkis, et kui liidu seadusandja peab vastu võtma õigusakte valdkonnas, **mis eeldab temalt poliitilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid valikuid ning milles ta peab andma keerulisi hinnanguid** – nagu GMOde turuleviimise ja kasvatamise puhul – **tuleb tunnustada tema laia kaalutusõigust**. Seega võib meetme õiguspärasust mõjutada vaid see, **kui meede on ilmselgelt ebasobiv püsitatud eesmärgi suhtes**. Praegusel juhul see kohtu hinnangul nii ei ole.

Euroopa Kohtu sõnul **ei mõjuta need sätted ka õiguseid, mis võivad ettevõtjatele tuleneda kaupade vabast liikumisest, ega tarbijate valikuvabadust, samuti aitavad need kaasa siseturu nõuetekohasele toimimisele**. Kohus leidis, et kuigi nende sätetega kehtestatud süsteem **võib kaasa tuua teatavaid kaupade vaba liikumise piiranguid, on sellised piirangud põhjendatud üldise huvi eesmärkidega ega riku proportsionaalsuse põhimõtet**. Ka **ei riku selline keeld diskrimineerimiskeeldu**, kuna seda kohaldatakse vahet tegemata, olenemata asjaomaste seemnete päritolust. Samuti leidis kohus, et kõnealune keeld **ei piira ettevõtlusvabadust**.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

C-48/24: Vilniaus tarptautinė mokykla (eelotsus – riigikeele oskuse nõue)

Euroopa Kohtu otsus, 12. veebruaril 2026

Vilniuse rahvusvaheline kool (VTM) pakkus ingliskeelseid põhihariduse ja keskhariduse õppekavasid. Leedu keeleinspeksioon tuvastas, et VTMi direktor, direktori asetäitja, sotsiaalpedagoog ja 15 õpetajat ei olnud sooritanud riigikeele oskuse II kategooria eksamit, mida nõudis Leedu õigus. Seetõttu kohustas Leedu keeleinspeksioon oma ettekirjutusega VTMi tagama, et need töötajad sooritaksid keeleeksami. VTM esitas kaebuse kohtusse. Leedu kohus esitas Euroopa Kohtule eelotsusetaotluse, milles soovis sisuliselt teada, kas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 49 (asutamisvabadus) on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mille kohaselt peab võõrkeelset õppekava pakkuv eraharidusasutus kontrollima, kas tema õpetajad ja haldustöötajad vastavad nõudele osata riigikeelt kesktasemel.

Euroopa Kohus selgitas, et kuna keeleoskuse nõue võib teiste liikmesriikide kodanike jaoks muuta Leedus sellise haridusasutuse loomise vähem atraktiivseks, siis on tegemist asutamisvabaduse piiranguga. Selline piirang on siiski lubatud, kui see on sobiv ja vajalik üldist huvi teeniva eesmärgi saavutamiseks ning on selle eesmärgiga proportsionaalne. Leedu **riigikeele kaitsmine ja edendamine on Euroopa Kohtu hinnangul õiguspärane eesmärk, mis põhimõtteliselt õigustab liidu õiguses ette nähtud vabaduste piiramist**. Samuti võib Leedus kehtivaid keelenõudeid pidada selle eesmärgi saavutamiseks sobivaiks. Euroopa Kohus leidis siiski, et kui eraharidusasutusse tööle kandideerijal ei ole võimalik tõendada keeleoskuse nõude täitmist muul viisil kui Leedu õigusaktidega nõutava tunnistuse omandamisega, **siis näib see minevat kaugemale sellest, mis on õigustatud eesmärgi saavutamiseks vajalik**, kuna see välistab, et võetakse arvesse niisugust keeleoskuse taset, mida teises liikmesriigis omandatud tõendi või diplomi põhjal võiks selle omanikult eeldada.

Euroopa Kohus lisas, et kui liikmesriik kavatseb oma riigikeele kaitse ja edendamise eesmärgil kehtestada eraharidusasutuste õpetajatele keelenõude, peab ta leidma tasakaalu üldist huvi pakkuva eesmärgi ja ELTL artiklist 49 tulenevate õiguste vahel. Selline tasakaal on leitav näiteks liikmesriigi õigusnormide abil, mis näevad ette võimaluse viia riigikeele oskuse tase pärast töölevõtmist järk-järgult vastavusse, teha nõutava keeleoskuse taseme suhtes mööndusi vastavalt töötamise kestusele või näha keelenõudest ette erand, mis on põhjendatud asjakohaste asjaoludega, sealhulgas juhul, kui vabale ametikohale ei ole ühtegi täielikult kvalifitseeritud kandidaati. Seega jõudis

Euroopa Kohus järeldusele, et kui selliste erandite võimalus puudub, siis ei näi Leedu riigisisised õigusnormid olevat kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

C-490/24: Stichting Koskea (eelotsus – kahju, mis tekkis sõiduki juhile kaassõitja sekkumise tõttu sõiduki juhtimisse)

Euroopa Kohtu otsus, 12. veebruaril 2026

Madalmaade kõrgeim kohus palus Euroopa Kohtul selgitada, kuidas tõlgendada direktiivi 2009/103 (mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustuse kohta) olukorras, kus ühe sõidukiga toimunud liiklusõnnetuses sai raskelt vigastada sõiduki juht, kuid õnnetuse põhjustas kaassõitja sekkumine sõiduki juhtimisse, kui ta ootamatult käsipidurit tõmbas. Põhikohtuasjas vaieldi selle üle, kas sellisel juhul tuleb sõiduki juhi kahju käsitada kaassõitja kahjuna ja katta see kohustusliku liikluskindlustusega, kuigi Madalmaade õigus välistas üldjuhul juhile tekkinud kahju hüvitamise.

Euroopa Kohus rõhutas, et direktiivi kohaselt peab kohustuslik kindlustus katma vastutuse kõigile sõitjatele, välja arvatud juhile tekitatud isikukahju korral, ning direktiiv ei ühtlusta küsimust, kas juhi kahju tuleb siiski kindlustusega katta. Kohus selgitas, et **kaassõitja sekkumine sõiduki juhtimisse ei tähenda, et roolis istuv isik lakkaks olemast juht direktiivi tähenduses**. Direktiivi eesmärgi tugevdada kannatanute kaitset kahjustaks see, kui sõiduki roolis istuv isik võiks juhuslike faktiliste asjaolude tõttu lakata olemast sõidukijuht. Kui sõiduki roolis istuv isik lakkaks olemast juht, saaks kaassõitjast sõidukijuht, kes jääks seetõttu ilma kaitsest, mida direktiiviga soovitakse anda kolmandast isikust kannatanutele, sealhulgas kaassõitjatele. Samuti tekiks vastasel juhul õiguslik ebakindlus ja see kahjustaks direktiivis läbivaldt tehtavat põhimõttelist vahet juhi ja teiste kannatanute vahel.

Seetõttu otsustas Euroopa Kohus, et direktiivi tuleb tõlgendada nii, et **kahju, mis tekkis liiklusõnnetuses osalenud ainsa sõiduki juhile, ei pea olema selles direktiivis ette nähtud kohustusliku mootorsõidukite kasutamise tsiviilvastutuskindlustusega hõlmatud, isegi kui sõiduki juhtimisse sekkus kaassõitja ja see sekkumine põhjustas vastava õnnetuse**.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

C-313/24: Opera Laboratori Fiorentini (eelotsus – keeld sõlmida hankelepinguid ettevõtjatega, kes tegutsevad Venemaa kodaniku „nimel või suunistel”)

Euroopa Kohtu otsus, 12. veebruaril 2026

Itaalia kultuuriministeerium sõlmis Itaalia äriühinguga Scudieri International hankemenetluse tulemusena lepingu, mille kohaselt pidi äriühing hakkama pakkuma Uffizi galerii aedades kohviku- ja väiketoitlustusteenuseid. Teine hankemenetluses osalenud äriühing vaidlustas lepingu õiguspärasuse, väites, et hankelepingu sõlmimine selle äriühinguga on vastuolus määruses nr 833/2014 ette nähtud keeluga. Selle keelu kohaselt ei tohi sõlmida hankelepinguid muu hulgas ettevõtjatega, kes tegutsevad Venemaa kodaniku nimel või juhtimisel. Scudieri Internationali kolmest juhatuse liikmest kaks on Venemaa kodanikud ja üks neist on selle äriühingu juhatuse esimees ja tegevjuht ning selle äriühingu 90% suuruse osalusega emaettevõtja ainujuhataja. Itaalia kohus küsis Euroopa Kohtult, kas hankelepingu sõlmimise keeld on sellistel asjaoludel kohaldatav.

Euroopa Kohus tuletas meelde, et **keelu peamine eesmärk on tõhusalt kahjustada Venemaa Föderatsiooni rahalisi vahendeid, mis võimaldavad tal jätkata sõjalist agressiooni Ukraina vastu, ja seega survestada veelgi tugevamalt Venemaa agressiooni lõpetama**. Keeld aitab vähendada ohtu, et hankelepingu sõlminud üksus suunab hangetest saadud avaliku sektori raha Venemaa majandusse ja Ukraina-vastase sõjalise agressiooni rahastamiseks. Kohus leidis, et **eelduslikult ei kujuta sellist ohtu olukord, kus riigihankelepingu sõlminud äriühingu ja tema emaettevõtja juhatuse liikmed on Venemaa kodanikud, kuid neil äriühinguil ning nende otsestel ja kaudsetel aktsionäridel ei ole Venemaa Föderatsiooniga mingit seost**. Kuna hankeleping sõlmitakse äriühinguga ja mitte juhatuse liikmetega, siis tasutakse vahendid äriühingule või selle aktsionäridele, kuid vähemalt üldjuhul mitte selle juhatuse liikmetele. **Üldjuhul ei ole juhatuse liikmetel pädevust suunata need rahalised vahendid Venemaa majandusse**.

Euroopa Kohus märkis, et **liikmesriikide pädevad asutused peavad enne hankelepingu sõlmimist sellise äriühinguga, mille asukoht ei ole Venemaal, kuid mida käitab Venemaa kodakondsusega juhataja, läbi viima kõigi juhtumi asjaolude ammendava analüüsi**. Selle analüüsi tulemusena võivad liikmesriigid olla sunnitud asuma seisukohale, et **on kaudseid tõendeid selle kohta, et tegelikult on kõnealusel juhatuse liikmel võimalik asjaomast äriühingut kontrollida**, isegi kui tal ei ole selle kapitalis osalust, mistõttu esineb tõenäoline oht, et asjaomase hankelepingu alusel tasutud avaliku sektori vahendid võidakse suunata Venemaa majandusse ja neid võidakse seega kasutada Venemaa Ukraina-vastase agressiooni rahastamiseks. **Kaudne tõend** sellise faktilise kontrolli esinemise kohta **võib**

olla näiteks asjaolu, et varem oli Venemaa isikul enamusosalus selle üksuse kapitalis, kellega hankelepings sõlmiti, kuid ta võõrandas selle osaluse veidi aega enne hankemenetluse algust.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

C-634/24: Lenaimon (eelotsus – Venemaa ja Kanada topeltkodaniku viisanõue)

Euroopa Kohtu otsus, 12. veebruaril 2026

M. P., kes on nii Kanada, Venemaa kui ka Israeli kodanik, sisenes Leedusse Kanada passi alusel. Leedu ametiasutused ei nõudnud seega, et tal oleks Leedu territooriumile sisenemiseks viisa. M. P. esitas Leedus ajutise elamisloa taotluse ning sellega koos kõikide oma passide koopiad. Leedu migratsiooniamet ei vaadanud tema taotlust läbi, kuna ta ei olnud oma taotlusele lisanud Leedu piiravate meetmete seaduse kohaselt Venemaa kodanikelt nõutavat dokumenti ehk kehtivat Schengeni või riigisisest viisat või mõne liikmesriigi elamisluba. M. P. leidis, et migratsiooniameti otsus on vastuolus ühelt poolt Kanada ning teiselt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide vahelise laiaulatusliku majandus- ja kaubanduslepinguga ehk CETA-ga, mille kohaselt on Kanada kodanikele antud õigus saada Leedus ajutine elamisluba. Vaidlus jõudis Leedu kõrgeimasse halduskohtusse, kes küsis Euroopa Kohtult eelotsust. Muu hulgas tekkis Leedu kohtul küsimus vastuolust määrusega 2018/1806 (kus on loetletud kolmandad riigid, kelle kodanike suhtes kehtib viisanõue või kelle kodanikud on sellest vabastatud).

Euroopa Kohus leidis, et **CETA-l ei ole vahetut õigusmõju**. CETA ise välistab võimaluse, et eraõiguslik isik võiks liikmesriigi kohtus selle sätetele vahetult tugineda. Euroopa Kohus lisas siiski, et **see ei välista, et CETA sätted võivad olla aluseks asjasse puutuvate riigisiseste õigusnormide kooskõlalisele tõlgendamisele**. Sellisel kooskõlalise tõlgendamise kohustusel on siiski teatud piirid: see ei või olla aluseks riigisisese õiguse *contra legem* tõlgendamisele.

Samuti otsustas Euroopa Kohus, et **määrusega 2018/1806 ei ole vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mille kohaselt Venemaa kodanikule ajutise elamisloa andmise eeldus on see, et kodanik esitab selle liikmesriigi välja antud viisa või mõne muu liikmesriigi elamisloa**. Euroopa Kohus selgitas, et kõnealune määrus käsitleb eelkõige lühiajalist viisavaba viibimist, kuid põhikohtuasjas on küsimus ajutise elamisloa andmises. Seetõttu ei reguleeri see määrus ajutise elamisloa andmise tingimusi ega välista liikmesriigi norme, mis seavad sellise loa taotlemisele lisatingimusi ka siis, kui isik sisenes riiki viisavabalt mõne teise kodakondsuse alusel.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

C-92/23: komisjon vs. Ungari (liikmesriigi kohustuste rikkumine – õigus pakkuda meediateenuseid teataval raadiosagedusel)

Euroopa Kohtu otsus (suurkoda), 26. veebruaril 2026

Alates 1999. aastast Ungaris tegutsenud kommertsraadiojaam Klubrádió sõlmis 2014. aastal Ungari meedianõukoguga lepingu, mis andis Klubrádióle õiguse osutada meediateenuseid Budapesti piirkonnas sagedusel 92,9 MHz. Lepingu lõppemisel ei rahuldanud meedianõukogu lepingu pikendamise taotlust, leides, et Klubrádió oli kahel korral rikkunud igakuist kohustust esitada teave edastuskvootide kohta. Ungari meediaseaduse kohaselt toob korduv rikkumine automaatselt kaasa pikendamisest keeldumise. Seejärel avaldas meedianõukogu hanketeate meediateenuste osutamiseks samal sagedusel, kuid Klubrádió pakkumus tunnistati kehtetuks. Otsust põhjendati Klubrádió saatekava puudustega ja tema negatiivse omakapitaliga taotluse esitamisele eelnenud viie aasta jooksul. Sellest järeldati, et pakkumus ei ole sobiv, et tagada stabiilselt ja prognoositavalt tegutseva raadiojaama kohalolek meediaturul. Klubrádió vaidlustas nii lepingu pikendamisest keeldumise otsuse kui ka pakkumuse kehtetuks tunnistamise otsuse Ungari kohtutes, kuid kohtud jätsid otsused jõusse.

Euroopa Komisjon leidis, et Ungari on rikkunud liidu elektroonilist sidet käsitlevat õigusraamistikku, proportsionaalsuse põhimõtet, diskrimineerimiskeeldu ja hea halduse põhimõtet ning EL põhiõiguste hartaga tagatud sõna- ja teabevabadust, ning esitas Euroopa Kohtule liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi.

Euroopa Kohus tuletas meelde, et elektroonilist sidet käsitleva liidu õigusraamistiku kohaselt tuleb raadiosageduste kasutusõigused anda objektiivsete, läbipaistvate, mittediskrimineerivate ja proportsionaalsete kriteeriumide alusel. Kohus leidis, et **Ungari meediaseadus ja selle alusel Klubrádió suhtes tehtud pikendamisest keeldumise otsus rikuvad proportsionaalsuse põhimõtet**. Esiteks seetõttu, et seadus välistab automaatselt raadiosageduste kasutusõiguste pikendamise korduva rikkumise korral, isegi kui rikkumised on väikesed, formaalsed ning nende eest on juba määratud trahv ja rikkumine on kõrvaldatud. Teiseks seetõttu, et seadus välistab teenuseosutajatel, kelle raadiosageduste kasutamise õigust ei ole korduva rikkumise tõttu pikendatud, võimaluse taotleda ajutisi kasutusõigusi.

Euroopa Kohus leidis samuti, et Klubrádió **pakkumuse kehtetuks tunnistamise otsus on ebaproportsionaalne**. Esiteks seetõttu, et see tugineb väikestele saatekavaga seotud

puudustele, mida oleks olnud võimalik parandada ilma pakkumuse sisulisi komponente muutmata. Teiseks seetõttu, et hankemenetluses ei olnud ühtegi nõuet, mis puudutaks pakkujate omakapitali seisu või vajadust katta oma kulud üksnes netokäibe abil. Viimane oli Euroopa Kohtu hinnangul vastuolus ka **lähipaistvuse põhimõttega**.

Euroopa Kohus tuvastas, et **Ungari rikkus ka hea halduse põhimõtet**, kuna lepingu pikendamisest keeldumise otsus tehti oluliselt pärast EL õiguses ette nähtud tähtaega, ning pakkumismenetlust ei korraldatud piisavalt aegsasti, et otsust oleks saanud teha enne Klubrádió kasutusõiguste aegumist.

Euroopa Kohus tuvastas samuti, et **Ungari rikkus hartaga tagatud sõna- ja teabevabadust** esiteks lepingu pikendamisest keeldumise otsuse ja meediaseaduse vastuvõtmisega ning teiseks pakkumuse kehtetuks tunnistamise otsuse ja asjaomase hanketeatega. Euroopa Kohtu sõnul võib iga riigisisene meede, mis piirab või kitsendab ringhäälinguorganisatsioonide juurdepääsu raadiosagedustele, riivata meediavabadust. Euroopa Kohtu hinnangul on Klubrádióle ette heidetud rikkumised seotud kas väikeste vormiliste ebatäpsustega või niisuguste aspektidega, mis iseenesest ei peaks välistama raadiojaama tegevuse jätkamist.

Euroopa Kohus **ei tuvastanud** Ungari seaduse ega meedianõukogu otsuse **vastuolu mittediskrimineerimise põhimõttega**. Samuti leidis Euroopa Kohus, et Euroopa Komisjoni **väide lojaalse koostöö põhimõtte rikkumise kohta oli vastuvõetamatu**, kuna Euroopa Komisjon ei sisustanud seda väidet.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#) (inglise keeles).

C-131/24: VIRUS jt (eelotsus – lindude häirimise keeld)

Euroopa Kohtu otsus, 26. veebruaril 2026

Austria liidumaa soovis ehitada osaliselt metsaga kaetud piirkonda maantee. Pärast keskkonnamõju hindamist anti projektile ehitusluba. Keskkonnakaitse ühendused pöördusid kohtusse, sest ehitustööde mõjualal asusid põldlõokese, nurmkana ja vuti pesitsusalad ning tulevane liikluse müra oleks hakanud häirima tamme-kirjurähni. Selleks, et piirata ehitustööde mõju metsalindudele, nägi projekt siiski ette, et töid saab teha ainult teatud kuudel aastas ning et maanteest vähemalt 300 meetri kaugusele jäävad vanad puud tuleb säilitada. Austria kohtusse kutsutud kahe eksperdi hinnangu kohaselt võimaldavad kavandatud meetmed vältida olulist häirivat mõju kõnealustele linnuliikidele.

Austria kohus küsis Euroopa Kohtult esiteks, kas lindude tahtliku häirimisega linnudirektiivi tähenduses ei ole tegemist siis, kui projekti raames rakendatavad meetmed võimaldavad vältida mis tahes olulist mõju selle direktiivi eesmärkidele. Teiseks soovis

Austria kohus teada, kas lindude häirimise vältimiseks võetud meetmete tõhusust saab tõendada kohtueksperdi põhjendatud hinnanguga või peab see olema tõendatud teaduslike dokumentidega, mis tõendavad niisuguste meetmete edukat elluviimist.

Euroopa Kohus tuletas meelde, et linnudirektiivi kohaselt on keelatud kõigi linnuliikide isendite tahtlik tapmine ning nende pesade ja munade tahtlik hävitamine. Samuti on linnudirektiivi kohaselt keelatud lindude häirimine, mis mõjutab oluliselt linnuliikide populatsioonide piisavaks peetavat taset. Seetõttu vastas Euroopa Kohus esimesele küsimusele, et **tahtliku häirimisega linnudirektiivi tähenduses ei ole tegemist siis, kui projekti raames võetud meetmed võimaldavad vältida mis tahes niisugust olulist mõju, mis on vastuolus selle direktiivi eesmärkidega hoida linnuliikide arvukus piisaval tasemel.**

Euroopa Kohus lisas, et keskkonnariski hindamisel tuleb järgida ettevaatuspõhimõtet. Seda silmas pidades on pädevad ametiasutused kohustatud võtma arvesse eeskätt kõige usaldusväärsemaid olemasolevaid teaduslikke andmeid ja kõige värskemaid rahvusvaheliste uuringute tulemusi. Seega vastas Euroopa Kohus teisele küsimusele, et **lindude häirimise vältimiseks kavandatud meetmete tõhusust saab tõendada kohtueksperdi põhjendatud hinnanguga, tingimusel et see põhineb kõige usaldusväärsematel kättesaadavatel teaduslikel andmetel.** Seevastu ei saa nõuda, et nende meetmete tõhusust tõendataks teaduslike dokumentidega, mis annaksid tunnistust nende meetmete edukast rakendamisest.

Kohtuotsus on kättesaadav [siit](#).

Tegemist on mitteametliku kokkuvõttega EL õiguse büroo valitud kohtulahenditest. EL Kohtu otsuste ja kohtujuristi ettepanekute terviktekstidega saab tutvuda EL Kohtu koduleheküljel või EUR-Lex andmebaasis (viited lisatud).